C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr. 1a-79/2021 **Prima instanță**: Judecătoria Bălți sediul Central
1-18032592-03-1a-29012021 Judecător: Andrei Guțu

D E C I Z I E
în numele Legii

23 aprilie 2024 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componenta :

Președintele ședinței de judecată, judecătorul Gheorghe Scutelnic

Judecătorii Viorel Pușcaș

Oleg Moraru

Grefier Iana Frasina

Cu participarea :

Procurorului Liliana Pasat

Avocatului Dorian Pîcălău

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul procurorului în Procuratura mun. Bălți Adrian Păvăleanu declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021 în cauza penală de învinuire a lui:

Condrea Vitali *****, a.n. *****, c/p *****, cetățean al R. *****, originar din or. *****, domiciliat în mun. Bălți str. ***** 17 ap. 12, necăsătorit, studii medii, ne supus serviciului militar, ne angajat în câmpul muncii, anterior judecat, antecedentele penale stinse;

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.168 alin. (2) lit. a), c), art. 168 alin. (2) lit. c) și art. 190 alin. (1) Cod penal al RM,-

Termenele de judecare a cauzei:
Instanța de fond: 06.08.2018-05.01.2021;
Instanța de apel: 29.01.2024-23.04.2024.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:
Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021 a fost încetat procesul penal în privința lui Condrea Vitali ***** învinuit în baza art.190 alin. (1) Cod penal, în corespundere cu art.109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Condrea Vitali ***** a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.168 alin. (2) lit. a), c) Cod penal al RM *(pe episodul cu părțile vătămate ***** și *****)* din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

La fel, Condrea Vitali ***** a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.168 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM *(pe episodul cu partea vătămată *****)* din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

De asemenea, a fost soluționată soarta corpurilor delicte.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond *în fapt* a constatat că, Condrea Vitali *****, acționând în mod intenționat şi din interes material, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, cunoscând urmările prejudiciabile şi dorind survenirea acestora, încălcând prin acțiunile sale relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, la libertatea manifestării de voință şi minimul necesar de încredere, având intenția dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în mun. Bălți str. Ştefan cel Mare, vizavi de catedrala Sf. Nicolae, discutând cu cet. *****, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, precum că el poate să-l ajute, și anume ca feciorul ultimului să primească permis de conducere, astfel sub pretextul primirii ajutorului pentru a obține permis de conducere categoria „B” pentru *****, folosindu-se de încrederea lui, ilegal a dobândit de la ***** bani în sumă de 700 euro, dar din care a însușit numai 400 euro

(echivalentul a 8998,04 lei), cauzând părții vătămate cet. ***** o pagubă materială considerabilă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Condrea Vitali ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile.

La fel, prima instanță a constatat că Condrea Vitali ***** de către organul de urmărire penală a fost învinuit în acea că împreună și prin înțelegere prealabilă cu o persoană nestabilită de organul de urmărire penală pe nume „Iurii" racolau persoane din R. *****, plasând anunțuri în ziarul „Makler" mun. Bălți, sub pretextul oferirii serviciilor de angajare oficială la muncă peste hotarele R.M.

Astfel, în toamna anului 2017 Condrea Vitali *****, aflându-se în mun. Bălți, iar persoana nestabilită de organul de urmărire penală pe nume „Iurii" fiind în Republica Cehă, acționând cu o intenție prealabilă în comun cu scopul obținerii forței de muncă de la persoane împotriva voinței lor, prin înșelăciune, sub pretextul angajării legale au raculat pe cet. ***** *****u şi ***** şi i-au plasat ilegal să muncească în domeniul construcțiilor în or. Plzeni Republica Cehă.

Astfel, victimele în perioada de timp începutul lunii decembrie anul 2017 până la sfârșitul lunii februarie anul 2018 au muncit fără plată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Condrea Vitali ***** în baza prevederilor art.168 alin. (2) lit. a), c) Cod penal al RM, adică obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvârșită asupra a două sau mai multor persoane, de două sau mai multe persoane.

Tot el, se învinuiește de organul de urmărire penală în aceea că împreună și prin înțelegere prealabilă cu o persoană nestabilită de organul de urmărire penală racolau persoane din R. *****, plasând anunțuri în ziarul „Makler" mun. Bălți, sub pretextul oferirii serviciilor de angajare oficială la muncă peste hotarele R.M.

Astfel, la începutul lunii decembrie anul 2017 Condrea Vitali, aflându-se în mun. Bălți, iar persoana nestabilită de organul de urmărire penală fiind în Republica Cehă, acționând cu o intenție prealabilă în comun cu scopul obținerii forței de muncă de la persoane împotriva voinței lor, prin înșelăciune, sub pretextul

angajării legale au raculat pe cet. ***** şi l-au plasat ilegal să muncească în domeniul construcțiilor în or. Praga Republica Cehă.

Astfel, victima în perioada de timp începutul lunii ianuarie anul 2018 până la sfârșitul lunii februarie anul 2018 a muncit fără plată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Condrea Vitali ***** în baza prevederilor art.168 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM, adică obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu sentința adoptată, procurorul în Procuratura mun. Bălți Adrian Păvăleanu a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în latura achitării, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Condrea Vitali ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (2) lit. a), c) Cod penal şi în baza acestei Legi să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal şi în baza acestei Legi să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, iar în baza art.84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, a-i stabili lui Condrea Vitali ***** pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani, iar în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În motivarea apelului s-a invocat că, acțiunile inculpatului Condrea Vitali ***** întrunesc toate condițiile cerute de componența infracțiunilor prevăzute de art. 168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal atât în epizodul cu partea vătămată *****, cît și în epizodul cu părțile vătămate ***** și *****, or, inculpatul prin înțelegere prealabilă cu o persoană nestabilită de organul de urmărire penală pe nume „Iurii”, cu intenția de a racula persoane, a plasat anunțuri în ziarul „Makler” mun. Bălți sub pretextul oferirii serviciilor de angajare oficială la muncă peste hotarele R.M, fapt confirmat de către inculpat, și anume acesta a comunicat că el la rugămintea lui „Iurii” făcea doar reclamă „fără plată” pentru ultimul, dar în realitate acesta racola persoane (în condițiile în care inculpatul presta între 50-80 euro de persoana racolată pentru a pleca peste hotare la muncă, fapt confirmat de către părțile vătămate), iar în rest numitul „Iurii” gestiona cu

persoanele pe care inculpatul le organiza plecarea peste hotare la muncă în R. Cehă.

Or, în cadrul audierii părților vătămate *****, *****, acestora de către inculpat li s-a promis condiții de lucru foarte bune, salarii mari între 800- 1300 euro, vor avea condiții bune de trai plătite de angajator, care în realitate aceste promisiuni nu s-au adeverit, s-au dovedit a fi false, promisiunile s-au dovedit a fi contrarii, totodată, aceștea pentru serviciile îndeplinite nu au primit salariu și au fost nevoiți să fie blocați mult timp în R. Cehă contrar voinței lor.

Aceste circumstanțe instanța le-a considerat neprobate de acuzare, invocând faptul că aceste acțiuni de înșelăciune au fost comise de către „Iurie", nu de către inculpat, totodată, nu a fost dovedit faptul că „Iurie" achita inculpatului pentru serviciile de racolare, circumstanțe ce reiese din declarațiile inculpatului.

Astfel, acuzarea consideră că acțiunile inculpatului întrunesc condițiile ce privește metoda de înșelăciune a victimelor prin dezinformare conștientă, care consta în prezentarea vădit falsă a realității sau trecerea în tăcere a realității, și anume ascunzând fapte și circumstanțe care trebuiau comunicate victimei.

De asemenea, la pronunțarea sentinței de achitare instanța nu a ținut cont de declarațiile martorilor și a părților vătămate, care afirmă contrariul celor spuse de inculpat, și nu a ținut cont de probele scrise examinate în instanța de judecată care confirmă vinovăția inculpatului, și anume: procesul-verbal de ridicare a convorbirii de pe „viber" cu Iurii *(f.d.50-91, vol.I);* procesul-verbal de efectuare a percheziției la Condrea Vitali ***** *(f.d.106-107, vol.I);* procesul-verbal de efectuare a percheziției la Condrea Vitali ***** din 11.05.2018 *(f.d.127-148, vol.I);* procesul-verbal de examinare a obiectului anunțul din „Makler" *(f.d.151-158, vol.I);* declarațiile părții vătămate *****; declarațiile părții vătămate ***** Nicolai; declarațiile părții vătămate *****; declarațiile părții vătămate *****; declarațiile martorilor *****, *****, *****.

Prin urmare, acuzarea consideră că vinovăția adusa inculpatului Condrea Vitali a fost corect înaintată conform prevederilor art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiind dovedită pe deplin vinovăția.

Argumentele părților:

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Liliana Pasat în instanța de apel a susținut apelul declarat și a pledat pentru admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021 și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Condrea Vitali ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (2) lit. a), c) Cod penal şi în baza acestei Legi să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal şi în baza acestei Legi să-i fie

stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, iar în baza art.84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, a-i stabili lui Condrea Vitali ***** pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani, în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În ședința instanței de apel avocatul Dorian Pîcălău, acționând în interesele inculpatului Condrea Vitali *****, a pledat pentru respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

Inculpatul Condrea Vitali ***** în fața instanței de apel a pledat nevinovat și a solicitat menținerea sentinței de achitare.

În instanța de apel partea vătămată ***** a indicat că careva pretenții de ordin material sau moral el față de inculpat nu are.

Părțile vătămate ***** și *****, fiind legal citate, în instanța de apel nu s-au prezentat din motive necunoscute.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, Colegiul penal a considerat posibilă examinarea apelului în lipsa părților vătămate.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelului declarat, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge apelul procurorului în Procuratura mun. Bălți Adrian Păvăleanu declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021 ca fiind nefondat reieșind din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

În corespundere cu prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Conform prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinţei de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma şi gradul de vinovăție, motivele şi consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată şi motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

La întocmirea sentinței, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală şi să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

În corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite şi semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât şi după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară şi să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În acest sens, Colegiul penal statuează că apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt şi de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât şi în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces şi la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Astfel, Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum şi administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmând să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima

instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță şi care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

În această ordine de idei Colegiul penal statuează că, principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

În cauza de față problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpatului Condrea Vitali ***** a semnelor calificative subsecvente infracțiunilor de escrocherie și muncă forțată, incriminate acestuia prin actul de învinuire şi cel de sesizare a instanței.

Prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal.

Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune de ordin obiectiv sau subiectiv prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie, ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Astfel, urmează a se reține că descrierea faptei în actul de învinuire şi încadrarea juridică a acesteia joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane, se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană.

Din atare considerente, baza factologică descrisă în rechizitoriu şi încadrarea acesteia într-o normă penală concretă urmează a fi minuțios analizată de instanțele de fond, pentru a se putea afirma că echitatea procesului a fost respectată.

La caz, Colegiul penal constată că potrivit rechizitoriului Condrea Vitali ***** este învinuit de organul de urmărire penală în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile, de art.168 alin. (2) lit. a), c) Cod penal al RM, adică obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvârșită asupra a două sau mai multor persoane, de două sau mai multe persoane, și de art.168 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM, adică obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Instanța de fond, examinând cauza penală de învinuire a inculpatului Condrea Vitali *****, prin prisma prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, a constatat vinovăția inculpatului pe capătul de acuzare privind comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal și nevinovăția acestuia pe capetele de acuzare privind comiterea infracțiunilor prevăzute la art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, și în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală a dispus emiterea unei sentințe de achitare pe motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii.

Potrivit textului apelului înaintat de către procurorul în Procuratura mun. Bălți Adrian Păvăleanu, Colegiul penal remarcă că acuzatorul de stat își manifestă dezacordul cu sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021 doar în latura adoptării sentinței de achitare, susținând că acțiunile inculpatului Condrea Vitali ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM.

În acest sens, Colegiul penal, ținând cont de efectul devolutiv al apelului şi limitele lui, nu va purcede la judecarea fondului cauzei în limitele învinuirii aduse inculpatului Condrea Vitali ***** în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, dar se v-a expune doar în partea achitării lui Condrea Vitali ***** pe capetele de acuzare privind comiterea infracțiunilor prevăzute la art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal.

În continuare, reieșind din conținutul apelului formulat, Colegiul penal, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinenței şi concludenței, utilității şi veridicității, raportate la declarațiile date în ședința de judecată şi probele administrate, stabilește că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt şi de drept şi just a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului Condrea Vitali ***** învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute la art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal al RM din motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii.

În aspect procesual Colegiul penal reține că, prevederile art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală stabilesc că judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În cauza *Dănilă c. României (8 martie 2007, nr.53897/00, par. 40)* Curtea a menționat că, în cadrul unei proceduri de recurs împotriva unei sentințe de achitare care făcuse obiectul unui apel, trebuie să se procedeze la propria apreciere a faptelor pentru a cerceta dacă există suficiente temeiuri pentru condamnarea reclamantului. Ca urmare, jurisdicția de recurs trebuia să aibă cunoștință de cauză în fapt și în drept și să studieze în ansamblul ei chestiunea vinovăției sau nevinovăției.

În ședința instanței de apel, conform prevederilor art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală, au fost audiați în mod repetat inculpatul Condrea Vitali *****, partea vătămată *****, au fost cercetate prin citire probele scrise din materialele dosarului examinate în ședința de judecată de către instanța de fond, alte probe suplimentare scrise nu au fost prezentate de către procuror.

Astfel, fiind audiat în ședința instanței de apel inculpatul Condrea Vitali ***** nu și-a recunoscut vina, menționând că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

Suplimentar, la întrebările adresate inculpatul a relatat că a dat anunțul în ziarul „Makler” privind recrutarea muncitorilor, însă nu a pregătit actele, doar că a expediat prin „viber” lui ***** actele de identitate a lui ***** și acela a pregătit toate actele necesare. Nu a explicat părților vătămate condițiile de muncă în Praga, totul era explicat de *****, el doar făcea legătura persoanelor care se prezentau. Cînd părțile vătămate s-au întors de la Praga, nu aveau careva pretenții față de el cu privire la neachitarea salariului.

Fiind audiat în ședința instanței de fond inculpatul Condrea Vitali ***** a menționat că, gestionează întreprinderea SRL „Verasi-Nord”, care se ocupă cu

servicii de consultare, inclusiv prestează informație referitor la locuri de muncă în RM și peste hotare. Astfel, în anul 2017 a făcut cunoștință cu un bărbat care se interesa de lucru peste hotarele RM. Prin intermediul acelui bărbat a făcut cunoștință cu *****, care se afla în Cehia. Inițial cu Iurie a comunicat prin telefon, apoi în august 2017 s-au întâlnit în or. Bălți. Iurie i-a comunicat că lucrează în Cehia în domeniul construcției și că este în căutare de muncitori bărbați, preferențial cu studii în domeniul construcției, pe un termen de 3 luni de zile și în dependență de volumul lucrat vor avea un salariu de 800-1300 euro lunar. Iurie a comunicat că vor încheia contract.

La fel, Iurie i-a comunicat că muncitorii vor fi cazați câte 2-3 în case și că la data de 20-30 a lunii le va achita salariul. Iurie nu i-a promis careva remunerare pentru persoanele care i le va găsi, a făcut-o din inițiativa sa, însă profitul său consta în faptul că cerea de la potențialii lucrători 50-80 euro pentru acordarea informației și pentru a le oferi numărul de telefon al lui Iurie.

Astfel, a găsit aproximativ 30 persoane cărora le-a oferit informații și din acest număr de peroane au venit cu pretenții *****, Oleg Adrian, *****, care au invocat că au plecat în Cehia, au muncit și nu au primit banii deplin. În prezența acestor persoane l-a telefonat pe *****, acesta a comunicat că le-a achitat banii parțial, deoarece sunt muncitori necalificați. Personal lui ***** i-a restituit 200 lei, iar lui ***** 600-700 euro din motiv că a luat acești bani de la ultimul pentru a-l ajuta cu permisul de conducere și nu a reușit, din care motiv a restituit banii. Acestor persoane nu le-a spus că el personal îi angajează la muncă peste hotare și nici nu le-a perfectat contracte de muncă și alte documente în acest sens. De la ***** nu a primit niciodată acte ce atestă dreptul de activitate în domeniul construcției, precum și contracte de muncă pentru a fi prezentate muncitorilor. Nu își amintește dacă de la întreprinderea SRL „Verasi-Nord” au fost ridicate careva documente. A fost la Serviciul Fiscal, unde i s-a comunicat că pentru asemenea servicii nu este necesar aparatul de casă. De la Sofronii Iurie a primit suma de 700 euro în anul 2017, posibil în oficiul întreprinderii str. Ștefan cel Mare 35 or. Bălți. Careva acțiuni ca acesta să primească permis de conducere nu a întreprins. Banii pe care i-a primit de la Sofronii s-au aflat la el aproximativ un an și pe parcursul acelui an îl suna Sofronii sau un cunoscut comun *****, care cerea permisul sau să le restituie banii. A restituit banii până a fi depusă plângerea pe el. Lui ***** i-a restituit suma de 300 euro, iar altă parte de 400 euro lui *****, banii erau a lui *****. ***** a încercat să mintă precum că nu a primit careva bani, însă el a demonstrat prin înregistrarea telefonică precum că a întors. Recunoaște parțial că l-a mințit pe *****, deoarece nu avea posibilitatea reală să-l ajute să primească permis de conducere. Prejudiciul l-a reparat și ***** nu are careva pretenții, din care motiv și-ar dori ca pe acest capăt de acuzare să fie încetat procesul penal în legătură cu împăcarea.

În fața instanței de apel, fiind audiat partea vătămată *****, a declarat că susține declarațiile făcute anterior în instanța de fond și cele din instanța de apel.

Suplimentar, la întrebările adresate a relatat că în Cehia trebuia să-l aștepte persoana pe nume Iurii, menționând că a sunat de pe numărul din „Makler" și a vorbit cu Condrea Vitali *****, care trimitea persoane la lucru în Cehia. Inculpatul i-a spus că contractul de muncă îl va încheia în Cehia cu persoana pe nume Iurii. În privința lui Iurie există o cauză penală. La moment Iurie i-a achitat 8000 coroane și careva pretenții față de acesta nu are. Condrea i-a făcut o copie a buletinului de identitate, însă nu cunoaște cu ce scop, probabil să le transmită în Cehia.

Fiind audiat în instanța de fond partea vătămată ***** a declarat că pe inculpatul Condrea Vitalie îl cunoaște în legătură cu cauza penală, menționând că în luna decembrie 2017, fiind în căutarea lucrului, a văzut un anunț în ziarul „Makler". A format numărul de contact din anunț, s-a prezentat ca Vitalii și au convenit să se întâlnească în centrul or. Bălți. După ce s-au întâlnit, au plecat în oficiul lui Condrea Vitali pe str. Ștefan cel Mare 35. Acolo Vitalii i-a comunicat unde este de lucru, și anume Praga, și pentru acte urma să achite 270 euro. Pentru transport a achitat personal. Astfel, aproximativ pe 2-3 ianuarie se afla deja în or. Praga. A fost întâlnit de un bărbat pe nume Iurii, care i-a spus că el îi va da de lucru. Acolo erau mai mulți moldoveni, pe care însă nu îi cunoștea. I-a cazat într-o suburbie a or. Praga, unde locuiau 12 persoane într-o odaie. Când l-a întrebat pe Iurii despre actele necesare, acesta i-a comunicat că vor lucra fără a fi încheiate contracte. A lucrat în suburbia or. Praga aproape 3 săptămâni, însă fără a-i achita nimic, ulterior i-a trimis în alt oraș, și anume or. Carlovivare, pentru care le-a achitat drumul. Ajuns în or. Carlovivare a fost întâlnit de 2 persoane, unde au fost cazați într-o casă. A doua zi au plecat la o fabrică, unde au lucrat. În martie 2018 șeful fabricii le-a comunicat că nu mai este de lucru și că trebuie să plece. Pentru lucrul efectuat șeful fabricii le-a achitat salariu. Apoi s-au întors la *****. Ajuns în *****, l-a telefonat pe Vitalii, spunându-i că Iurii nu s-a achita cu el pentru munca pe care a efectuat-o timp de 3 săptămâni. Povestindu-i lui Vitalii de cele întâmplate, Vitalii i-a restituit suma de 270 euro.

Ulterior Iurii i-a trimis prin transfer bancar suma de 8000 coroane cehe. Cît s-a aflat în Cehia nu a discutat cu Condrea. Plângerea la organele poliție a depus-o în martie 2018, fiind contactat de către organele de poliție și întrebat dacă îl cunoaște pe Condrea Vitalie și dacă a lucrat în Cehia. Pentru lucrul efectuat la fabrică a primit bani la începutul lunii martie 2018, iar pe lucrul din Praga a primit salariu în iulie-august 2018. Plângerea la poliție a scris-o pe d. Iurie. Careva contract cu Condrea Vitalie nu a încheiat prin care acesta s-ar fi obligat să execute ceva. Inculpatul nu i-a spus că el personal îl angajează sau să-i facă careva promisiuni, însă Condrea Vitalie a vorbit cu Iurie la telefon precum că când va ajunge în Cehia, Iurie să-l angajeze. Fiind în Cehia, actele sale de identitate s-au aflat la el pe tot

parcursul aflării lui în Cehia, putea să se deplaseze liber. Condrea Vitalie nu l-a amenințat cu nimic că în caz de încetare de prestare a muncii și nici Iurie. Iurie le-a spus că dacă nu le place, pot pleca acasă. Revenind în RM, după ce i-a povestit lui Vitalii de condițiile care le-a avut în Cehia și modul de achitare, el nu cunoștea nimic.

Putea să plece acasă în orice moment, însă nu avea bani. Anchetatorul Gvozniuc i-a propus să depună plângere. La momentul depunerii plângerii pretenții față de Vitalie Condrea nu avea, fiindcă Condrea i-a restituit suma de 270 euro, iar acele 8000 de coroane cehe le-a primit prin transfer. Cînd a plecat de acasă, avea la sine bani pentru a se întoarce acasă și pentru cheltuieli. Careva pretenții față de Condrea Vitali nu are *(f.d.84-93, vol.II);*

La fel, procurorul în calitate de apelant și acuzator de stat a susținut învinuirea înaintată lui Condrea Vitali ***** în baza art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal prin următoarele probe prezentate spre cercetare în prima instanță și verificate prin citire în apel, și anume:

- plângerea lui ***** din 15.03.2018 *(f.d.15, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere a părții vătămate ***** din 15.03.2018 *(f.d.27-28, vol.I);*

- ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui ***** din 15.0.2018 *(f.d.29, vol.I);*

- plângerea lui ***** din 20.03.2018 *(f.d.30, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere a părții vătămate ***** din 20.03.2018 și audierea suplimentară a părții vătămate ***** din 27.06.2018 *(f.d.39-41, vol.I);*

- procesul-verbal de recunoaștere a persoanelor după fotografie din 27.06.2018, prin care se constată că partea vătămată ***** a recunoscut persona din poza nr. 5 ca fiind Iurie la care a lucrat în Cehia *(f.d.45, vol.I);*

- ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui ***** din 20.03.2018 *(f.d.49, vol.I);*

- ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 20.03.2018 cu anexe, prin care se constată că de la partea vătămată ***** au fost ridicate convorbirile purtate cu Iurii prin aplicația „Viber” *(f.d.50-91, vol.I);*

- procesul-verbal de percheziție din 11.05.2018 efectuat la oficiul amplasat în mun. Bălți str. Ștefan cel Mare 35, etajul 2 al anexei construite în adiacentul scării nr. 1 *(f.d.106-107, vol.I);*

- încheierea din 19.04.2018, prin care a fost autorizată efectuarea percheziției la domiciliul lui Condrea Vitali ***** *(f.d.124-126, vol.I);*

- procesul-verbal de percheziție la domiciliul lui Condrea Vitali ***** din 11.05.2018, în rezultatul căreia au fost ridicate mai multe înscrisuri de ciornă, copii la contracte și acte de identitate *(f.d.127-150, vol.I);*

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 23.06.2018, potrivit căruia au fost suspuse examinării bunurile ridicate în cadrul percheziției de la domiciliul lui Condrea Vitali ***** *(f.d.151-155, vol.I);*

- ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delicte la cauza penală din 23.06.2018 *(f.d.157, vol.I);*

- ordonanța privind predarea corpurilor delicte din 23.06.2018 *(f.d.157, vol.I);*

- plângerea lui ***** din 05.06.2018 *(f.d.183, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere a părții vătămate ***** din 05.06.2018 *(f.d.190-191, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate ***** din 25.06.2018 *(f.d.193, vol.I);*

- procesul-verbal de recunoaștere a persoanelor după fotografie din 25.06.2018, potrivit căruia partea vătămată ***** a recunoscut persoana din poza nr. 2 ca fiind ***** *(f.d.196-197, vol.I);*

- plângerea lui Sofroni Iuri din 20.06.2018 *(f.d.199, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere a martorului ***** din 20.06.2018 *(f.d.208-209, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere a martorului ***** Gheorghii din 25.06.2018 *(f.d.216, vol.I);*

- sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.08.2017, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Condrea Vitali ***** învinuit în săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în legătură cu amnistia *(f.d.225-226, vol.I);*

- sentința Judecătoriei Bălți din 03.10.2013, prin care Condrea Vitali ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal *(f.d.227-228, vol.I);*

- cazierul contravențional eliberat pe numele lui Condrea Vitali ***** *(f.d.229, vol.I);*

- informația de la Poliția de Frontieră, prin care se confirmă că în perioada 13.02.2013-15.03.2018 Condrea Vitali ***** a ieșit/intrat în țară de 36 ori *(f.d.230, vol.I);*

- informația de la Poliția de Frontieră, prin care se confirmă că la data de 15.12.2017 ***** și ***** au ieșit din țară pe la PTF Leuseni-Albița Auto *(f.d.231, vol.I);*

- informația de la Poliția de Frontieră, prin care se confirmă că în perioada 01.01.2018-10.05.2018 Condrea Vitali ***** a ieșit/intrat în țară de 6 ori *(f.d.232, vol.I);*

- procesul-verbal de informare a învinuitului, apărătorului său și reprezentantului legal despre terminarea urmăririi penale și proces-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală din 30.07.2018 *(f.d.43-44, vol.II);*

- declarațiile părții vătămate ***** din 31.01.2016, care fiind audiat în instanța de fond a declarat că pe inculpatul Condrea Vitalie îl cunoaște în legătură cu cauza penală, menționând că cu doi ani în urmă, aproximativ anul 2017, căuta de lucru și în ziarul „Makler" a văzut un anunț precum că este ofertă de lucru în Cehia. A sunat pe telefonul din anunț, i-a răspuns un bărbat, consideră că Condrea Vitalie, s-au înțeles să se întâlnească la oficiul inculpatului situat în orașul Bălți str. Ștefan cel Mare în apropiere de maternitate. Împreună cu doi cunoscuți s-au dus la oficiu. Au vorbit referitor la lucru, la care inculpatul le-a spus că această ofertă de lucru costă 100 de euro, 120 euro de drum și 50 de euro trebuie să le achite lui Iurie, care îi va aștepta în Cehia. A doua zi au venit la oficiu, au dat 100 de euro pentru ofertă și inculpatul le-a dat numărul de contact a lui Iurie, care era în Cehia. L-a sunat pe Iurie și i-a comunicat precum că poate lucra în construcții. Iura i-a spus că-i trebuie lucrători cu piatra. A concretizat că inculpatul i-a spus în oficiu că salariul va fi de 750 de euro pe lună ca muncitor necalificat. Referitor la trai le-a spus inculpatul că Iurie o să îi ajute să caute loc de trai, însă cheltuielile de trai pe seama lucrătorului, și deja Iurie a concretizat că va lucra ca muncitor necalificat. Au mers de la Bălți la Chișinău, apoi de la Chișinău s-a dus cu autobuzul Chișinău-Praga, a achitat 120 de euro. În Praga s-a întâlnit cu Iura. În autobuz a făcut cunoștință cu *****e ***** și încă un băiat. *****e la fel a spus că merge la lucru prin Condrea Vitalie. În Praga i-a întâlnit Iura, i-a condus la o casă, au trăit trei zile în garaj lângă Praga. După care i-au dus în orașul Pribran. Acolo a locuit într-un cămin și lucra, construia pereți la un bloc locativ cu patru etaje. A lucrat din decembrie 2017 până la 5 februarie 2018 și în toată această perioadă nu au avut salariu. S-a interesat la Iurie cât va fi salariul, la care Iura le-a spus că le va achita 80 de corone cehe pentru un metru de perete. În februarie a văzut că nu plătește salariul și a hotărât să plece acasă. Ultima discuție cu Iura a fost pe 5 februarie, a întrebat când o să se achite cu el, la care i-a spus că îi va trimite salariul prin poștă. Și-a găsit un alt loc de muncă în Cehia, periodic îl mai suna pe Iura și îl întreba de bani, la care el îi spunea că a făcut un calcul la volumul lucrului și i-a spus că urma să-i achite 10000 de coroane Cehe, echivalent la 370 euro. Iura i-a spus să vină în Pribran și să-i arate pereții lucrați de el, i-a spus că a lucrat ca simplu lucrător și nu se poate duce să-i arate peretele. Cînd a revenit în Bălți la trei luni, la 15 martie s-a întâlnit cu ***** și i-a spus că are pretenții la Iura precum că nu i-a achitat salariu deplin, la care *****e i-a spus că lui în general nu i-a achitat salariul și Anatol i-a propus să dea în judecată, deoarece acesta este o escrocherie. Iura este moldovean, vorbea moldovenește și în rusă și puțin în cehă. Consideră că i-a fost cauzat prejudiciu 370 de euro. La Cehia în orașul Pribran a lucrat împreună cu *****, când a plecat, *****e a mai rămas să mai lucreze. Pînă la moment periodic mergea în Cehia la lucru, dar nu l-a mai sunat pe Iura. Consideră că atât Condrea Vitalie, cît și Iura sunt vinovați. Lui Condrea Vitalie i-a dat 100 de euro pentru ofertă. În

declarațiile sale la urmărirea penală precum că i-a dat lui Condrea 200 de euro este o greșeală. A concretizat că lui Condrea i-a dat 100 de euro și 120 de euro a achitat șoferului pentru drum. Nu ține minte ce prejudiciu a indicat în plângerea sa la urmărirea penală, presupune că 800 de euro. **La sosire în Praga l-a întrebat pe Iurie dacă îl cunoaște pe Condrea Vitalie, și el i-a spus că nu-l cunoaște și că la dânsul vin mulți lucrători și nu ține minte pe toți acei care îi trimite**. Și la insistența sa când i-a spus să-i răspundă concret, el a început a glumi. La venirea sa în Bălți a intrat la Condrea Vitalie în oficiu, i-a înaintat pretenții despre neachitarea lucrului efectuat în Cehia în orașul Pribran, la care în prezența sa Vitalie l-a sunat pe Iura, a pus la difuzor și a auzit vocea lui Iura. Vitalie i-a spus că *****este la el în oficiu și are careva pretenții, la ce Iura i-a răspuns lui Vitalie că *****a fugit de la el de la lucru. **La prima întâlnire cu Vitalie nu a fost în general vorbă despre careva contract**. În oficiul lui Condrea Vitalie nu a văzut nici un panou publicitar precum că se ocupă cu angajarea muncitorilor peste hotare *(f.d.120-122, vol.II)*.

Analizând probele prezentate de către partea acuzării în cadrul cercetării judecătorești, Colegiul penal consideră că instanța de fond a stabilit corect situația de fapt, constatând necesitatea achitării inculpatului Condrea Vitali ***** învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal pe motiv că fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii.

În așa mod Colegiul penal, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor prezentate de către procuror și examinate de prima instanță, probelor verificate în instanța de apel, probelor scrise din dosar, consideră că instanța de fond a constatat în mod justificat faptul că procurorul nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile şi veridice care ar demonstra vinovăția inculpatului Condrea Vitali ***** în săvârșirea infracțiunilor incriminate în speță şi a pronunțat corect o sentință de achitare pe motiv că fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii, or, din ansamblul de probe prezentate de procuror nu se confirmă culpabilitatea lui Condrea Vitali *****.

Instanța de apel reține că, potrivit prevederilor art.8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cît vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, şi nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține că dispoziția art.168 alin.(1) Cod penal prevede răspunderea penală pentru munca forțată, adică obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, **prin constrângere sau înșelăciune**, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii.

La aliniatul (2) sunt prevăzute formele agravante ale muncii forțate, printre care și cele incriminate speței – a) asupra a două sau mai multor persoane; c) de două sau mai multe persoane.

Colegiul penal relevă că, munca forțată (obligatorie) este reglementată de articolul nr.7 din Codul muncii, de Convenția Internațională privind munca forțată sau obligatorie nr. 29/1930 și de Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților fundamentale din 1950.

Articolul nr.7 din Codul muncii menționează, în primul aliniat, că munca forțată (obligatorie) este interzisă, după care, în alineatele următoare, termenul este definit ca „orice muncă sau serviciu impus unei persoane sub amenințare ori pentru care persoana nu și-a exprimat consimțământul acesteia”.

Mai apoi, același articol menționează situațiile care nu sunt considerate muncă forțată sau obligatorie.

Convenția Internațională privind munca forțată sau obligatorie întărește și completează cazurile care nu sunt considerate muncă forțată sau obligatorie.

Articolul 71 din Codul muncii statuează interzicerea muncii nedeclarate, prin care se înțelege orice muncă prestată de o persoană fizică pentru şi sub autoritatea unui angajator fără a fi respectate prevederile prezentului cod referitoare la încheierea contractului individual de muncă.

Legislația Republici Moldova reglementează încălcările din domeniul raporturilor de muncă, securității și sănătății în muncă, care cad sub incidența Codului contravențional (art.54/2.-57), totodată, stabilește acțiunile care cad sub incidența legii penale, în special art.168 Cod penal - munca forțată, adică obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere şi înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii.

Generalizând, Colegiul penal statuează că supunerea la o muncă forțată constituie un act de silnicie, deoarece lipsește consimțământul celui supus la o astfel de muncă**.**

În continuare, Colegiul evidențiază că *latura obiectivă* a infracțiunii de muncă forțată constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiune sau inacțiune.

Aceasta se prezintă sub următoarele două modalități normative cu caracter alternativ: obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei: 1) prin constrângere și/sau 2) prin înșelăciune.

În prezența ambelor modalități, făptuitorul obține munca de la victimă împotriva voinței acesteia.

Cu alte cuvinte, făptuitorul determină victima să îndeplinească o muncă, pe care aceasta nu ar fi îndeplinit-o din proprie voință.

În alt context, cele două modalități normative ale faptei prejudiciabile prevăzute la art.168 Cod penal se deosebesc prin metoda de obținere a muncii de la o persoană împotriva voinței ei: 1) constrângere; 2) înșelăciune.

Cît privește metoda de înșelăciune, se are în vedere dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității (înșelăciunea activă) sau în trecerea sub tăcere a realității, când sunt ascunse faptele şi circumstanțele care trebuiau comunicate victimei (înșelăciunea pasivă).

Metoda de constrângere presupune o asemenea influențare asupra victimei, încât aceasta să fie lipsită de posibilitatea de a-și dirija acțiunile.

La concret, prin constrângere trebuie de înțeles: constrângerea fizică sau psihică (aplicarea violenței și amenințarea cu aplicarea violenței, amenințarea cu divulgarea unor informații compromițătoare, etc.)

La caz, Colegiul penal statuează că lui Condrea Vitali ***** prin rechizitoriu i s-a incriminat faptul că *„acționând cu o intenție prealabilă în comun cu scopul obținerii forței de muncă de la persoane împotriva voinței lor,* ***prin înșelăciune,*** *sub pretextul angajării legale au raculat pe cet. ***** *****u şi ***** şi i-au plasat ilegal să muncească în domeniul construcțiilor în or. Plzeni Republica Cehă, iar în cazul părții vătămate ***** - la muncă în domeniul construcțiilor în or. Praga Republica Cehă (...)”*, însă acuzatorul de stat nu a prezentat probe pertinente și concludente prin care s-ar confirma că inculpatul Condrea Vitali ***** a realizat în privința părților vătămate *****, ***** și *****u ***** acțiune de înșelăciune, care constă în dezinformarea conștientă a victimei prin prezentarea vădit falsă a realității sau în trecerea sub tăcere a realității, sau prin ascunderea faptelor şi circumstanțelor care trebuiau comunicate victimelor. Or, din declarațiile inculpatului Condrea Vitali *****, care coroborează cu declarațiile părții vătămate ***** date în instanța de fond și susținute în fața instanței de apel, precum și cu declarațiile părții vătămate ***** făcute în instanța de fond, se constată în mod indubitabil că pe parcursul anului 2017, fiind în căutarea unui loc de muncă, în ziarul „Makler” au văzut un anunț precum că este ofertă de lucru în Cehia. Apelând pe numărul indicat în anunț, au discutat cu un bărbat, care ulterior s-a stabilit a fi Condrea Vitali *****, și s-au înțeles să se întâlnească în oficiul inculpatului situat în orașul Bălți str. Ștefan cel Mare în apropiere de maternitate. Prezentându-se la oficiu, inculpatul le-a comunicat că este o ofertă de lucru în Cehia, însă pentru asta urmează să achite o anumită sumă de bani, în cazul lui ***** suma de 100 euro, ce constituie costul ofertei, 120 euro de drum și 50 de euro trebui să le achite lui Iurie, care îi va aștepta în Cehia, iar ***** suma de 270 euro. Ultimii fiind de acord, inculpatul le-a transmis numărul de telefon a lui Iurii, cu care au discutat detalii referitor la munca în Cehia, și ca urmare au decis să meargă la lucru în Cehia, unde au fost întâlniți de către persoana pe nume „Iurii”, care i-a asigurat cu loc de trai și serviciu.

În optica dată, Colegiul penal constată că în acțiunile lui Condrea Vitali ***** lipsesc careva acțiuni specifice metodei de obținere a muncii forțate de la părțile vătămate prin înșelăciune, or, după cum s-a constatat în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul este administratorul SRL „Verasi-Nord”, care are drept gen de activitate prestarea serviciilor de consultanță, inclusiv prestarea informațiilor referitor la locuri de muncă în RM și peste hotare, din care motiv la solicitarea lui ***** a plasat în ziarul „Makler” un anunț privind ofertele de muncă în Cehia, iar după ce persoanele interesate apelau, inculpatul în schimbul unor sume de bani, care variau de la o persoană la alta, le transmitea numărul de telefon a lui Iurii (*****), iar ulterior acesta era contactat de către părțile vătămate, fiind discutate detalii referitor la oferta de muncă, și inculpatul nu le-a făcut careva promisiuni și nici nu au fost încheiate careva contracte.

Faptul că în acțiunile lui Condrea Vitali ***** lipsește elementul „înșelăciune” se confirmă și prin declarațiile părților vătămate ***** și *****, din conținutul cărora se deduce că după oferirea numărului de contact a lui „Iurii”, părțile vătămate nu s-a mai întâlnit cu inculpatul și nici nu au discutat cu acesta prin intermediul telefonului în perioada când se aflau peste hotare.

Mai mult ca atât, din declarațiile părții vătămate *****date în instanța de fond se constată că între Condrea Vitali ***** și persoana pe nume „Iurii” (*****) nu a existat o înțelegere prealabilă, or, partea vătămată a declarat că: *„La sosire în Praga l-a întrebat pe Iurie dacă îl cunoaște pe Condrea Vitalie și el i-a spus că nu-l cunoaște și că la dânsul vin mulți lucrători și nu ține minte pe toți acei care îi trimite”.*

Distinct, Colegiul penal constată că lipsa intenției lui Condrea Vitali ***** de a comite infracțiunile incriminate se deduce și din acțiunile întreprinse de acesta până la declanșarea procesului penal, or, partea vătămată ***** a relatat că la revenirea în țară s-a adresat la oficiul inculpatului cu pretenții privind neachitarea salariului, iar în prezența sa inculpatul l-a sunat pe Iura și fiind pe difuzor a auzit vocea lui Iura, Vitalie i-a spus că *****este la el în oficiu și are careva pretenții, la ce Iura i-a răspuns că *****a fugit de la el de la lucru.

Declarații similare a dat și partea vătămată *****, care a relatat că la revenirea în țară s-a dus la oficiul inculpatului, iar după ce i-a povestit cele întâmplate în Cehia, inculpatul i-a restituit suma de 270 euro achitată la oferirea ofertei de muncă.

De asemenea, părțile vătămate în timpul audierii au declarat că careva pretenții față de inculpat nu au, considerând că au fost înșelați de către *****.

Faptul dat se deduce cu certitudine și din declarațiile părții vătămate ***** oferite în instanța de fond și susținute în fața instanței de apel, prin care ultimul a relatat că plângerea a depus-o doar la propunerea anchetatorului Gvozniuc, însă careva pretenții față de inculpat la acel moment nu avea.

În subsidiar, Colegiul penal notează și faptul că probele scrise prezentate de către acuzatorul de stat în vederea susținerii învinuirii înaintate lui Condrea Vitali ***** nu confirmă implicarea inculpatului în comiterea infracțiunilor de muncă forțată, or, toate probele acumulate, cu excepția plângerilor depuse de către părțile vătămate *****, ***** și *****u *****, se referă la *****, și doar în plângerile depuse în ordinea art. 262 și 274 Cod de procedură penală este reflectată informația privind prezența unei suspiciuni privind comiterea infracțiunii de către Condrea Vitali ***** prin înțelegere prealabilă cu persoana pe nume „Iuri”.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal notează că declarațiile părții vătămate *****u ***** date în cadrul urmăririi penale nu pot fi puse la baza adoptării unei sentințe de condamnare a lui Condrea Vitali *****, or, în conformitate cu art. 371 alin. (1) din Codul de procedură penală, citirea în ședința de judecată a declarațiilor martorului depuse în cursul urmăririi penale, precum şi reproducerea înregistrărilor audio şi video ale acestora, pot avea loc, la cererea părților, în cazurile: 1) când există contradicții esențiale între declarațiile depuse în ședința de judecată şi cele depuse în cursul urmăririi penale; 2) când martorul lipsește în ședință şi absența lui este justificată fie prin imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță, fie prin motive de imposibilitate de a asigura securitatea lui, **cu condiția că audierea martorului a fost efectuată cu confruntarea dintre acest martor şi bănuit, învinuit sau martorul a fost audiat în conformitate cu art.109 şi 110 din Codul de procedură penală**.

În acest sens, Colegiul penal statuează că legea procesual penală stabilește standarde mai înalte decât Convenția europeană în ce privește admiterea în calitate de probă a declarațiilor martorilor depuse în cadrul urmăririi penale.

Așadar, art. 371 din Codul de procedură penală stabilește că în cazul existenței contradicțiilor între declarațiile martorului depuse în instanța de judecată și cele depuse la faza de urmărire penală, se dă citire în ședința de judecată a declarațiilor martorului depuse în cursul urmăririi penale, însă nu orice declarație depusă de acesta la urmărirea penală poate fi reprodusă în ședința de judecată.

Astfel, ca condiție pentru citirea declarațiilor este și anterioara confruntare a martorului cu bănuitul sau învinuitul în condițiile art. 113 din Codul de procedură penală sau audierea acestuia în condițiile art. 109 sau art. 110 din Codul de procedură penală, acțiune care implicit speței nu a fost realizată.

În consecință, Completul conchide că admiterea acestor declarații în calitate de probă ar reprezenta o încălcare a garanțiilor minime cu privire la dreptul la un proces echitabil stabilite de art.6 § 1 şi § 3 lit. d) din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, la care Republica ***** este parte, or, audierea părții vătămate și a martorilor în timpul urmăririi penale și ulterioară citire a declarațiilor acestora în ședința de judecată în lipsa lor nu acordă părții apărării posibilitatea să remedieze dificultățile cu care s-a confruntat la

administrarea acestor probe esențiale după conținut în timpul judecării cauzei penale în instanța de fond și de apel.

În sensul dat, instanța de apel reține că prin hotărârea CtEDO din 06 septembrie 2022 în cauza V.P. vs. Republica *****, Înalta Curte a constatat o încălcare a articolului 6 § 1 şi § 3 lit. d) din Convenție, ca consecințele condamnării persoanei în cadrul unui proces judiciar unde inculpatului i-a fost îngrădit dreptul să pună întrebări victimelor, care la data faptei imputate inculpatului au fost persoane minore, iar la data judecării cauzei în instanța de judecată au atins vârsta de majorat, fiind reținut în fapt că persoana inculpatului V.P. nu a beneficiat de un proces echitabil în măsura în care în cadrul procedurii anterioare instanțele de judecată, care au examinat cauza penală, au încălcat o garanție minimă că orice acuzat are, mai ales, dreptul: „să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării” *(cauza V.P. vs. Republica Moldova, hotărâre CtEDO 06.09.2022).*

Prevederile art. 6 § 3 lit. d) al Convenției europene a drepturilor omului consacră principiul conform căruia, înainte ca inculpatul să poată fi declarat vinovat, toate probele trebuie să fie prezentate, în principiu, în fața acestuia în ședință publică, în vederea unei dezbateri în contradictoriu.

Acest principiu nu se aplică fără excepții, dar acestea nu pot fi acceptate decât sub rezerva dreptului la apărare; ca regulă generală, acestea impun să i se ofere acuzatului o posibilitate adecvată şi suficientă de a contesta mărturiile acuzării şi de a-i interoga pe autorii acestora, fie la momentul depoziției acestora, fie într-o etapă ulterioară *(Hümmer împotriva Germaniei, pct. 38; Lucà împotriva Italiei, pct. 39; Solakov împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei, pct. 57).*

Din acest principiu general decurg două cerințe: în primul rând, absența unui martor trebuie justificată de un motiv serios; în al doilea rând, atunci când o condamnare se bazează exclusiv sau într-o măsură considerabilă pe depozițiile unei persoane căreia inculpatul nu i-a putut adresa întrebări sau în privința căreia nu a putut solicita audierea nici în faza de instrumentare a cazului, nici în cursul dezbaterilor, dreptul la apărare poate fi restrâns în mod incompatibil cu garanțiile prevăzute la art. 6 (dispoziția privind proba „unică sau decisivă”) *[Al-Khawaja şi Tahery împotriva Regatului Unit (MC), pct. 119].*

Astfel, lipsa unui motiv serios care să justifice neprezentarea părții vătămate și a martorilor, cât și lipsa probelor referitor la acțiunile autorităților în vederea asigurării prezenței acestora în ședința de judecată pentru audieri, constituie un element important în ceea ce privește evaluarea caracterului echitabil de ansamblu al unui proces, iar un astfel de element este susceptibil să încline balanța în favoarea constatării potrivit căreia a fost încălcat art. 6 § 1 și § 3 lit. d) CEDO.

În același context, Colegiul penal relevă că instanța de apel, fără reaudierea părții vătămate ***** în condițiile art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală, nu

este în drept să dea o altă apreciere declarațiilor acestuia făcute în instanța de fond și date citirii de către partea acuzării în instanța de apel, or, reaprecierea declarațiilor care au fost puse de instanța inferioară la adoptarea sentințe de achitare, fără reaudierea acestuia în instanța de apel, ar constitui o încălcare a prevederilor art. 6 § 1 și § 3 lit. d) CEDO, or, evaluarea credibilității este o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin darea citirii declarațiilor martorilor *(a se vedea cauza Kashlev c. Estonia, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26 aprilie 2016)*.

În cauza *Mischie vs. România (hot. 16.09.2014)* CtEDO a criticat aspru Înalta Curte de Casație şi Justiție pentru condamnarea recurentului la un an închisoare cu suspendare în baza probelor cercetate de instanțele ierarhic inferioare, suficiente pentru achitarea lui, fără administrarea de noi probe, întorcând hotărârile anterioare de achitare, în special pe baza declarațiilor date de martori în timpul audierilor și condamnându-l pe Mischie în baza aceleiași mărturii care le-au fost suficiente instanțelor inferioare pentru a se îndoi de acuzații, dispunându-i achitarea.

Relevantă speței este și practica judiciară a CtEDO, care în cauza *Dubalari v. Republica Moldova, hotărârea din 14.12.2021*, a constatat încălcarea art. 6 § 1 din Convenție, unde a avut loc condamnarea reclamantului fără reaudierea martorilor, după ce procesul în privința acestuia fusese încetat de către prima instanță.

La capitolul dat, Colegiul penal menționează că acuzatorului de stat i-a fost acordată posibilitate pe parcursul cercetării judecătorești *(timp de 17 ședințe de judecată)* să asigure prezența părților vătămate ***** și *****u ***** pentru audierea acestora, fapt care nu s-a întâmplat din motivul plecării lor peste hotarele țării, din care motive instanța de apel a admis demersul procurorului privind renunțarea la audierea părților vătămate și a considerat posibilă continuarea examinării cauzei în absența părților vătămate pentru a nu tergiversa examinarea cauzei penale.

În consecință, Colegiul penal conchide că acuzatorul de stat nu a luat măsuri compensatorii pentru a permite o apreciere echitabilă și adecvată a credibilității acestor mărturii *(Gökbulut împotriva Turciei, nr. 7459/04, pct. 70, 29 martie 2016)*.

Respectiv, instanța de apel preia concluzia instanței de fond precum că în acțiunile lui Condrea Vitali ***** lipsește latura obiectivă ale infracțiunilor prevăzute la art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, or, din cumulul de probe administrat de către organul de urmărire penală şi cercetat de către instanța de fond nu rezultă că inculpatul a obținut prestarea unor munci forțate de la părțile vătămate împotriva voinței lor, prin înșelăciune, or, ultimul nu a ascuns fapte și circumstanțe care trebuiau comunicate.

Cu referire la motivele invocate de acuzatorul de stat precum că prima instanță a pronunțat o sentință ilegală şi neobiectivă de achitare a inculpatului şi că

inculpatul urma să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor imputate, Colegiul penal constată că prima instanță a executat în volum deplin sarcina verificării și analizării probelor prezentate atât de partea acuzării, cît și de partea apărării, administrate în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată, sub aspectul admisibilității, pertinenței, concludenței, veridicității, utilității și coroborării acestora, nu a admis erori de fapt și de drept care ar impune casarea sentinței adoptate în partea achitării inculpatului.

În aceiași ordine de idei, Colegiul penal reține că în ședința instanței de apel acuzatorul de stat a solicitat reaudierea părții vătămate ***** și a susținut toate probele administrate la etapa urmăririi penale și cercetării judecătorești, bazate de altfel pe dubii, fără însă a prezenta careva alte probe noi, înscrisuri sau alte acte ce ar identifica și înlătura presupunerile și dubiile admise în cadrul acestei cauze penale și ar permite, după caz, modificarea concluziei de achitare și permiterea reaprecierii probatoriului în vederea pronunțării unui act judecătoresc de condamnare.

Prim urmare, Colegiul penal reconfirmă soluția primei instanțe precum că acțiunile inculpatului Condrea Vitali ***** nu întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar în cazul respectiv acuzatorul de stat nu a adus careva argumente plauzibile ce ar servi temei de casare a sentinței de achitare, din care motiv cererea de apel urmează a fi respinsă.

Or, în conformitate cu prevederile art.8 alin.(1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Aliniatul (3) al aceluiași articol stipulează că, concluziile despre vinovăţia persoanei de săvârşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condiţiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Conform art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentinţa de condamnare se adoptă numai în cazul în care în urma cercetării judecătoreşti, vinovăţia inculpatului a fost confirmată prin ansamblu de probe cercetate de instanţa de judecată.

Conform art. 21 al Constituției Republicii *****, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

La fel, Curtea Europeană în cauza *„Prince Hans-Adam de Liechllenslein c/Allemagne din 12.07.2001”* menționează că, statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art. 6 CEDO au tocmai acest scop: - efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: - adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații. Judecătorul, apreciind circumstanțele cauzei, nu trebuie să se refere la verosimilitatea sau ne verosimilitatea lor, dar trebuie să aprecieze veridicitatea acestora reieșind din toate probele administrate.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului.

În conformitate cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Reieșind din cele enunțate, Colegiul penal ajunge la ferma convingere că nu există nici un temei de fapt şi de drept pentru a-l condamna pe Condrea Vitali ***** în baza art.168 alin. (2) lit. a), c) și art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, motiv pentru care va respinge ca fiind nefondat apelul declarat de procurorul în Procuratura mun. Bălți Adrian Păvăleanu împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021, menținând hotărârea atacată fără modificări.

În conformitate cu prevederile art.415 alin. (1) pct. 1) lit. c), art.art.417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul procurorului în Procuratura mun. Bălți Adrian Păvăleanu declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 ianuarie 2021 în cauza lui Condrea Vitali ***** se respinge ca nefondat, cu menținerea sentinței în cauză fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public şi decizia integrală înmânată părților la 23.04.2024.

Președintele de ședință, judecătorul: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: **Viorel Pușcaș**

Oleg Moraru